

Заклучителна декларация
от участниците в Националния форум
„Училищата с иновации за бъдещето“

София, 21.10.2022 г.

Ние, министри на образованието и науката, експерти в образователната администрация, директори на училища, учители, университетски преподаватели, експерти в сферата на образованието, социални партньори, представители на неправителствени организации и общественици - участници в Националния форум „Училищата с иновации за бъдещето“, се обединихме в своите виждания и предложения за следното:

- **Образователната система** е пред предизвикателството да подготви младите хора за един нов свят на бъдещето по нов начин чрез придобиване на различни от традиционните знания, умения и компетентности.

- С влизане в сила на Закона за предучилищното и училищното образование чрез определянето на статута на **иновативните училища** се даде възможност за осъществяване на цялостни трансформации в българските училища, които те сами инициираха съобразно тяхната специфика, потребности и приоритети.

- **Иновативните училища** отразяват актуалните тенденции в съвременното образование, свързани не само с преодоляване на директното предаване на знания от учителите към учениците, но и с изграждане на умения за 21. век чрез реализиране на компетентностния подход и развитие на ключовите компетентности в три основни измерения: овладяване на знания, изграждане на умения и създаване на нагласи.

- **Образователните иновации** дават възможност на училищата да бъдат свободни, да имат по-голяма степен на професионална автономност и възможност за развитие на училищните лидери, учителите и другите педагогически специалисти, да подкрепят свободната воля на децата да учат, да стимулират любопитството и да развиват въображението им, да ги подпомагат в преодоляване на предизвикателствата, да насърчават интересите и талантите им, да ги поощряват, когато са неуверени и когато имат своите постижения, да изграждат в тях чувство на отговорност, за да гарантират реализацията им и техния просперитет.

- В **иновативните училища** се акцентира върху позитивното образование, което е насочено към емоционално и социално учене съобразно индивидуалните особености, потенциал и интереси на децата и учениците, развитие на техните силни страни, насърчаване

на активното им участие и просоциално поведение за постигане на удовлетвореност, високи постижения и щастие в училищната среда.

- **Иновативните училища** са модерните училища чрез своите иновативни образователни модели, методи на преподаване, училищно лидерство, нови учебни стратегии и др.

- **Иновациите**, реализирани в образователните институции, са структурни и продуктови. Най-много иновативни проекти са насочени към създаване и прилагане на нови методи на преподаване, следвани от промени в организацията и/или съдържанието на обучението, управлението, създаване на съвременната образователна среда, както и професионално създаденото ново учебно съдържание и интегрирано знание.

- **Най-разпространените иновации** са свързани с дигитализацията; интердисциплинарното обучение; STEM-подходите в обучението, насочени към практическата дейност и житейската реализация - учене чрез правене; проектнобазирано обучение; иновативни практики за личностно развитие; различни начини за подкрепа на деца от уязвими групи; преодоляване на агресивни прояви; игровизация; арттехники; учене чрез преживяване; нови учебни предмети или ново учебно съдържание; работа в екип между учениците и колаборативно обучение; развитие и саморазвитие на педагогическите специалисти; активно сътрудничество с родителската общност и др.

- С цел **популяризиране и мултиплициране** на успешните иновации, **подпомагане на въвеждането** на нови образователни продукти, създаването на мрежа от иновативни училища за **споделяне и обмяна на опит** бе иницирана Националната програма „**Иновации в действие**“.

- Успешните **иновативни модели** се мултиплицират както чрез промяна на нормативната уредба, за да се прилагат в цялостната училищна мрежа, така и чрез организиране на местни, регионални и национални форуми и събития за обмен на иновативни практики, чрез партньорствата между иновативните и неиновативните училища. Така се случва и по-бързата трансформация на съществуващата класно-урочна организация и промяна на образователната парадигма.

- **Променя се организационната култура в българските училища** – развива се култура за иновации, насочена към знанието като ценност и професионално учене, стимулира се създаването на специфични екипи - **професионалните учебни общности** от педагогически и непдагогически специалисти от различни области на знанието и

практиката, работещи в училището, но и извън него, благоприятства се въвеждането на иновации в управлението в полза и грижа за децата и учениците.

Следващите стъпки, които искаме да извървим като общност заедно, включват следните основни ПРЕПОРЪКИ, насочени към хората и институциите, определящи образователната политика, и целят:

- Развиване и надграждане на култура за иновации във всички български училища.
- Насърчаване на образователните иновации чрез разработване на иновативни обучителни пакети, иновативни инструменти и модели в организацията и съдържанието на обучението в училищата, вкл. иновативни методики за оценяване на образователните резултати на учениците.

- Развиване на професионалните учебни общности за постигане на иновативни решения за прилагане на образователни иновации в училищното образование, включително в заниманията по интереси и в областта на STEM.

- Развиване на модели за активно учене и обучение, насочени към създаване на ученическите научноизследователски общности съвместно с представители на бизнеса, науката и технологиите.

- Създаване на мрежи за промяна на училищната среда и насърчаване на споделянето на ресурси между училищата.

- Изграждане на **Регионални хъбове (центрове) за подкрепа на иновативните процеси**, обобщаване на приложените училищни иновации и развитие на иновативната култура от всички заинтересовани страни.

- Създаване и прилагане на пакет от методи и инструменти за проследяване, анализ и оценка, както и мултиплициране на добрите иновационни практики.

- Създаване на инструмент за **оценка на иновативната култура на образователната институция** - изработване на индекс на иновативност на училищната организация в българската образователна система за оценка на иновативния потенциал.

- Инициране на мерки за подкрепа от държавната администрация.

Необходимо е да продължим по пътя на иновативното образование, защото вярваме, че иновациите променят и са в основата на трансформацията на съвременното училище за реализиране на неговата мисия - да подготви децата ни за бъдещето по най-успешния начин – с професионализъм и педагогическо майсторство, с грижа и подкрепа, със съпричастие, с доверие и разбиране, с търпение и с любов.